

ზეგანაკვეთური სამუშაოს შესრულებისას დასაქმებულთა უფლებები ქართულ და ევროპულ სამართალში

ქეთი ტაბატაძე

სამაგისტრო ნაშრომი წარმოდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
სამართლის სკოლის

კერძო (ბიზნეს) სამართლის ფაკულტეტზე სამართლის მაგისტრის აკადემიური
ხარისხის

მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

სამაგისტრო ნაშრომი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: დავით ქოჩიაშვილი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2024

როგორც წარმოდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი
წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორებისადმი
აქამდე გამოყენებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან/და დასაცავად წარდგენილ
მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო
წყესების შესაბამისად.

ქეთი ტაბატაძე

25.06.2024

სარჩევი

აბსტრაქტი	3
მეთოდოლოგია	5
შესავალი	7
ლიტერატურის მიმოხილვა	10
ზეგანაკვეთური შრომის საკანონმდებლო მოწესრიგება	10
ზეგანაკვეთური შრომის ანაზღაურების პრემიუმი	11
2013 წლის შრომის კოდექსში შეტანილი ცვლილებები	13
სასამართლო პრაქტიკა	14
შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის პრაქტიკა	18
სოციალურ უფლებათა ევროპული კომიტეტის გადაწყვეტილება	25
ზეგანაკვეთური სამუშაო იტალიის შრომის კოდექსის თანახმად	26
ზეგანაკვეთური სამუშაო გერმანიის შრომის კოდექსის თანახმად	30
ზეგანაკვეთური სამუშაო საფრანგეთის შრომის კოდექსის თანახმად	31
შრომის ინსპექციის პრაქტიკა	35
ევროპის დირექტივა	44
შედეგები და დასკვნა	46
ბიბლიოგრაფია	48

აბსტრაქტი

საქართველოში შრომის უფლებების დაცვის მხრივ მნიშვნელოვან ნაბიჯად მიიჩნევა შრომის კანონმდებლობის რეფორმა, რომელმაც ხელი შეუწყო უფლებრივი გარანტიების გაუმჯობესებას და ამასთან შექმნა ინსტიტუციური საფუძვლები შრომითი უფლებების დაცვაზე სახელმწიფო ზედამხედველობის გასაძლიერებლად. თუმცა არსებული რეფორმა არ მოიაზრება ისეთ მნიშვნელოვან საკითხს, როგორცაა ზეგანაკვეთური შრომის ანაზღაურების წესი.

მოცემული ნაშრომის მიზანია საქართველოს შრომის სამართლისა და საერთაშორისო შრომის სტანდარტების შედარებით შეფასდეს ზეგანაკვეთურ შრომასთან არსებული პრაქტიკა. შრომის სამართლის ანალიზი მოიაზრებს შრომის ინსპექციის საქმეთა და სასამართლო პრაქტიკის განხილვას. განხილული იქნება გზები, თუ როგორ არის შესაძლებელი მაქსიმალურად იყოს დაცული დასაქმებულთა უფლებრივი მდგომარეობა.

ნაშრომში აღწერილი იქნება თუ რა მნიშვნელობის მატარებელია ზეგანაკვეთური სამუშაოს მინიმალური ანაზღაურების პრემიუმის დაწესება, რამაც გავლენა უნდა მოახდინოს დასაქმებულთა შემდეგ უფლებრივ საკითხებზე: ჯანმრთელობის დაცვა, ზეგანაკვეთურ შრომასთან დაკავშირებით ექვივალენტური ანაზღაურება, ღირსეული შრომის პირობები და სხვა.. განხილულ იქნება დასაქმებულთა ზეგანაკვეთური შრომის ანაზღაურების პრემიუმის დაწესების ეკონომიკური ასპექტები და ის, თუ რაოდენ მნიშვნელოვანია არსებული რეგულაციის ზეგავლენის ანალიზის ყოველდღიურ პრაქტიკაში აპრობირება. ორგანიზაციები, რომლებიც შრომის უფლებებზე მუშაობენ, წლებია საუბრობენ ზეგანაკვეთური შრომის ანაზღაურების მხრივ არსებულ გამოწვევებზე.

მოცემული ნაშრომი განიხილავს ზეგანაკვეთური შრომის როგორც კანონისმიერ, ისე ხელშეკრულებისმიერ საფუძვლებს და ამისთვის განსაზღვრულ მინიმალურ მარჟას. საუბარი იქნება საქართველოს მიერ ასოცირების ხელშეკრულებიდან გამომდინარე დაკისრებულ ვალდებულებებზე, რომელიც გულისხმობს, თუ როგორ უნდა განვითარდეს შრომის კანონმდებლობა, რათა მოხდეს ევროკავშირის დირექტივებთან ჰარმონიზაცია.

Abstract

Labor law reform is considered an important step in the protection of labor rights in Georgia, which contributed to the improvement of human rights guarantees and, in addition, created institutional foundations for strengthening state supervision over labor rights. However, the existing reform did not consider such an important issue as the rule of overtime remuneration.

The aim of this work is to assess the practice of overtime labor in comparison with Georgian labor law and International Labor Standards. The analysis of labor law includes consideration of labor inspection cases and judicial practice. There will be discussed ways how the human rights situation of employees can be protected as much as possible.

The paper will describe the importance of setting the minimum wage premium for overtime work, which should affect the following rights issues for employees: health care, equivalent pay for overtime, decent labor conditions, etc.. Economic aspects of setting the overtime wage premium for employees and how important it is to apply the analysis of the impact of the current regulation in everyday practice will be discussed. Organizations working on labor rights have been talking about the challenges of overtime pay for years.

This paper discusses both statutory and contractual grounds for overtime labor and the minimum margin defined for this. We will talk about Georgia's obligations under the association agreement, which implies how to develop labor legislation in order to harmonize with EU directives.